

Høringsinnspill til ny lov om pengespill

Nasjonalforeningen for folkehelsen er en frivillig, humanitær organisasjon som jobber med folkehelse, forskning på hjerte- karsykdommer og demens, og er en interesseorganisasjon for personer med demens og deres pårørende.

Nasjonalforeningen for folkehelsen lever av innsamlede midler. Vi har lokallag over hele landet, som blant annet er kjent for sine basarer og loddsalg til inntekt for hjerteforskning og demensforskning. Pengespill er en viktig inntektskilde for mange frivillige organisasjoner, og rammebetingelsene for pengespill er derfor viktige for frivillig sektor. For oss som mottagere av spillemidler er det helt avgjørende at det føres en ansvarlig spillpolitikk som bidrar til å hindre at mennesker får problemer med pengespill.

Generelle kommentarer

Nasjonalforeningen for folkehelsen mener at forslaget til ny lov om pengespill vil styrke enerettsmodellen og gi en mer ansvarlig pengespillpolitikk. Vi er også positive til at dagens tre lover for pengespill samles i én lov, og at Lotteritilsynet får en tydeligere rolle og utvidete fullmakter til å reagere mot aktører som bryter lovverket. Kulturdepartementets forslag om å gjøre om på prosedyrene for lotterier med omsetning på under 200 000 kroner, slik at frivillige organisasjoner kan gjennomføre de minste lotteriene uten forhåndsmelding til Lotteritilsynet, vil være en positiv forenkling. Vi støtter derfor hovedtrekkene i lovforslaget, men ser behov for å understreke noen viktige momenter som med fordel kan tydeliggjøres ytterligere:

- Bestemmelsen om hvem som kan tilby pengespill
- Avgrensning opp mot offentlige oppgaver
- Ansvarlighet i spillpolitikken
- DNS-varsling

Hvem kan tilby pengespill

I forslaget § 21 foreslår Kulturdepartementet å lovfeste hvilke organisasjoner som er lotteriverdige. Her støtter vi Frivillighet Norges vurdering der de mener at formuleringen «humanitært og samfunnsnyttig formål» i dagens lovverk er en lite presis avgrensning av hvem som kan få tillatelse til lotterier, og at man foreslår å gå bort i fra denne. Dette er også i tråd med det Kulturdepartementet foreslår i lovforslaget. Frivillighet Norge sier samtidig at en ny avgrensning i lovverket vil gi føringer for hva som regnes som lotteriverdige organisasjoner, noe som vil ha konsekvenser for inntektsgrunnlaget til mange. Dagens lovverk opererer med ulike definisjoner på hva det vil si å være en frivillig organisasjon, og tolkningene er gjenstand for skjønn. Som Frivillighet Norge mener vi at det bør lages en felles og omforent definisjon av begrepet «frivillig organisasjon» og at denne definisjonen benyttes som inngangsport til alt regelverk som omhandler frivillige organisasjoner. Definisjonen bør ta utgangspunkt i Frivillighetsregisteret, og bør også være bestemmende for hvem som skal kunne tilby pengespill i Norge.

Offentlige oppgaver

Selv om frivillige organisasjoner ikke skal gjøre det offentliges oppgaver, finnes det gråsoner og tilfeller der det må være mulig å bruke skjønn. Frivilligheten har en lang tradisjon for å supplere det offentlige tjenestetilbudet der de ser behov blant sine medlemmer. Ofte er dette oppgaver som senere har blitt tatt over av det offentlige, og det er også mye samarbeid mellom det offentlige og frivilligheten. Nasjonalforeningen for folkehelsen har blant annet vært en av pionerorganisasjonene bak det som i dagens samfunn er to store og viktige offentlige tilbud, nemlig helsestasjonene og eldresentrene.

Det kan være problematisk hvis midler fra pengespill benyttes av frivillige organisasjoner som utfører oppgaver som kan ligge i en slik gråsoner mellom offentlig og frivillig sektor, men Nasjonalforeningen for folkehelsen mener det er viktig at dette ikke tolkes for strengt i loven, og at det følges videre opp i forskrift. Vi er enige med Frivillighet Norge som sier at offentlige oppgaver som for eksempel innkjøp av nødvendig utstyr til offentlige drevne sykehjem eller drift av skoler ikke skal finansieres igjennom inntekter fra lotterier, men at man kan tenke seg flere grenstiltfeller der det kan stilles spørsmål med hva som regnes som offentlige oppgaver. Dette innebærer for eksempel beredskapsarbeid, rusbehandling, helseinformasjon knyttet til spesifikke diagnoser og ulike miljøtiltak. Vi støtter Frivillighet Norges beskrivelse som sier at dette er pionervirksomhet, supplement og samarbeid som har stor verdi for utviklingen av velferdsstaten og for samfunnet forøvrig, men som finansieres av den enkelte organisasjon.

Vi er enige med organisasjonene i 10H og Frivillighet Norge som understreker at Frivillighetsregisteret stiller krav om at enheter som er registrert skal være uavhengige av det offentlige (jfr § 3a i Frivillighetsregisterloven), og vi ber på linje med dem om at forskriften tar opp i seg disse hensynene og er både konkret og inkluderende her, slik at frivillige organisasjoner opprettholder sin selvstendighet til å bestemme hvilke aktiviteter deres lotteriinntekter skal bidra til å finansiere.

Ansvarlighet i spillpolitikken

Sammen med de andre organisasjonene i 10H støtter vi forslaget om en betydelig styrking av Lotteritilsynets virkemiddelapparat for å sanksjonere verdikjeden av ulovlige spill fra bl.a. utenlandske kommersielle spillaktører, herunder markedsføring av spillene mot norske spillere og formidling av betalingstransaksjoner til og fra pengespillselskap uten tillatelse i Norge. Dette vil være med på å begrense ulovlige pengespill og beskytte sårbare spillere. Pengespillene som i dag er gjenstand for en massiv markedsføring er spill som gir høy risiko for spillavhengighet. På linje med resten av organisasjonene i 10H støtter vi derfor at forbudet mot å markedsføre pengespill som ikke har tillatelse i Norge tydeliggjøres i lovens § 7.

DNS-varsling

Som et viktig ledd i å beskytte sårbare spillere og å hindre spill hos uregulerte aktører foreslår Kulturdepartementet å innføre en såkalt DNS-varsling til nordmenn som spiller hos uregulerte pengespillselskap på internett. Nasjonalforeningen for folkehelsen mener i likhet med Frivillighet Norge at det vil være mer hensiktsmessig å ta i bruk DNS-blokkering, som er et sterkere virkemiddel. DNS-blokkering ville hindret brukerne å gå inn på siden i det hele tatt. Frivillighet Norge påpeker

videre at å hindre spill hos uregulerte aktører er viktig for en ansvarlig pengespillpolitikk, og det er vesentlig for å sørge for at overskuddet fra spill ikke går til private eiere utenlands, men fordeles på frivillige organisasjoner i Norge. Vi støtter Frivillighet Norge i deres krav til departementet om å revurdere å innføre en DNS-blokkering av uregulerte aktører, i tråd med Stortingets vedtak om tilsvarende fra 2018.

Med vennlig hilsen

Mina Gerhardsen
Generalsekretær

Jon Langballe
Markedssjef